

De moed om over opvoeden te praten

Mandy Pijl – 28/01/10, 00:00

Gezinsminister Rouvoet riep op tot een reeks opvoedebatten. Effectiever zijn wellicht de opvoedparty's, waar ouders in hun eigen huiskamer ervaringen met elkaar delen.

Tijdens een 'opvoedparty' wisselen ouders ervaringen uit het opvoeden van (kleine) kinderen. (FOTO'S WERRY CRONE, TROUW)

Een spel met vragen houdt het gesprek over opvoeden levendig. (Trouw)

De vergelijking met een Tupperwareparty is snel gemaakt: in de huiskamer zit een stel vriendinnen en op de salontafel liggen producten uitgesteld. Wat pedagoog Katrien Laane betreft, houdt de vergelijking daar dan ook meteen mee op. Ook al heeft ze, net als de Tupperwaredemonstratrices, een cadeautje voor iedereen meegebracht.

De producten op tafel zijn opvoedboeken, het cadeautje is een serie tijdschriftartikelen met opvoedtips en Laane komt geen plastic bakjes verkopen, maar leidt een gesprek over opvoeden. Dit is een opvoedparty. Een opvoedspel met vragen houdt het gesprek over het grootbrengen van kinderen levendig.

Wat doe je als je kind weigert te eten? Wat doe je als hij het grootste stuk kiest wanneer hem een schaal met taartpunten wordt voorgehouden? Wie een kaartje pakt, beantwoordt de vraag. Reageert er niemand, dan vraagt Laane: 'Hoe doen jullie dat?'

„Elke ouder heeft zijn eigen wijsheid en ervaring. Al komt het er zelden van om die met een ander te delen”, zegt Laane. „Dat past bij deze tijd. In de tijd van mijn moeder waren alle moeders fulltime moeder. Nu zijn ze ook werknemer, partner en iemand met een leuke hobby, en gaan ze liefst een paar keer per jaar op vakantie. Ze hebben veel meer om over te praten dan alleen de kinderen.”

Ook volgens minister Rouvoet (Jeugd en Gezin) praten ouders weinig met elkaar over opvoeden. Eerder bleek uit een in opdracht van zijn ministerie uitgevoerd onderzoek dat ouders kennis en ervaring met anderen willen bespreken. Maar ook dat ze het niet waarderen als ze ongevraagd advies van anderen krijgen.

„Ouders hebben absoluut plezier in opvoeden. Toch heeft iedereen wel eens opvoedingsvragen”, vertelt Laane. „Die gaan over alledaagse dingen waar alle ouders tegenaan lopen. Zoals de weigering van een peuter om te eten. Dat zorgt bij bijna iedereen voor op zijn minst lichte paniek. Een kind moet groeien en dus eten. Hoe krijg je hem zover?”

Om daarover te praten is moed nodig, meent Laane. „Ouders schamen zich snel en vinden het confronterend als een ander zijn mening geeft over hun kind. Het voelt toch als falen als je moet toegeven dat je hulp nodig hebt omdat je kind het niet volgens het boekje doet. Terwijl er natuurlijk niet één manier is om een goede opvoeder te zijn.”

Rouvoet gaf de aftrap voor een opvoedestafette: een reeks opvoedebatten die eraan moeten bijdragen dat praten over opvoeden normaal wordt. Laane betwijfelt of die debatten wel zo effectief zijn. „Ik heb er een aantal bijgewoond: allemaal reuze interessant, maar het zijn vooral verkapte studieavonden voor professionals. Het zijn zeker geen informele bijeenkomsten voor ouders. Noem het een opvoedparty of een papapub: als je ouders met elkaar in gesprek wil laten gaan over opvoeden, dan moet je zijn waar ouders zijn. In de speel-o-theek, de peuterspeelzaal, op het schoolplein. Of bij ouders thuis.”

Dat het ook daar confronterend kan zijn om een opvoedvraag te stellen, blijkt wel. Tijdens de party mag iedereen ook een 'actuele' vraag stellen. Die vraag stellen voelt als biechten: 'Hoe voorkom ik dat mijn twee peuters nog langer bij me in bed slapen?' Dat maakt meteen een reactie los. „Ik kan veel hebben van mijn kinderen”, zegt een moeder. „Maar ze bij me in bed laten slapen, dát weiger ik. Dat gaat ten koste van mijn privéleven.” Er wordt instemmend geknikt. Ervaar dat maar eens niet als een oordeel.

Maar er is vooral veel herkenning. Als één van de moeders vertelt dat haar peuter alleen maar vlees eet bijvoorbeeld. Of als een ander zegt dat haar dochter maar op het knopje van de tv blijft drukken, ondanks herhaaldelijke waarschuwingen. Haar verhaal lijkt wel erg op dat van die andere moeder met die peuter die maar niet van de dvd's kan afblijven. Die grijpgrage handjes, wat doe je daar eigenlijk aan?

Als de moeders het niet weten, heeft Laane wel adviezen. „Dvd's kun je gewoon een tijdje buiten zijn bereik opbergen.” En: „Je kunt eten in zijn mond stoppen, maar je kunt een kind niet dwingen het door te slikken.” Of: „Consequent zijn hoeft niet, als je maar duidelijk bent.” „De kracht van een opvoedparty is dat iedere ouder zijn mening mag hebben zonder dat er raar wordt opgekeken door de omgeving. En dat de deelnemers nooit met lege

handen naar huis gaan”, zegt Laane. „Ik hoef hier echt geen consulten aan de man te brengen, maar hoop wel dat ouders weggaan met een rugzak aan ideeën.”

En dat zijn niet alleen nieuwe ideeën, zegt een moeder na afloop. „Door al die opvoedprogramma’s op tv weten we het ook eigenlijk allemaal wel: negatief gedrag moet je negeren, positief gedrag belonen en zeg vooral wat een kind wel mag en niet wat hij niet mag. Maar op de een of andere manier zakt dat na verloop van tijd altijd weer weg. Er over praten is een prima manier om mijn geheugen op te frissen. Ja, ik ben weer scherp!”